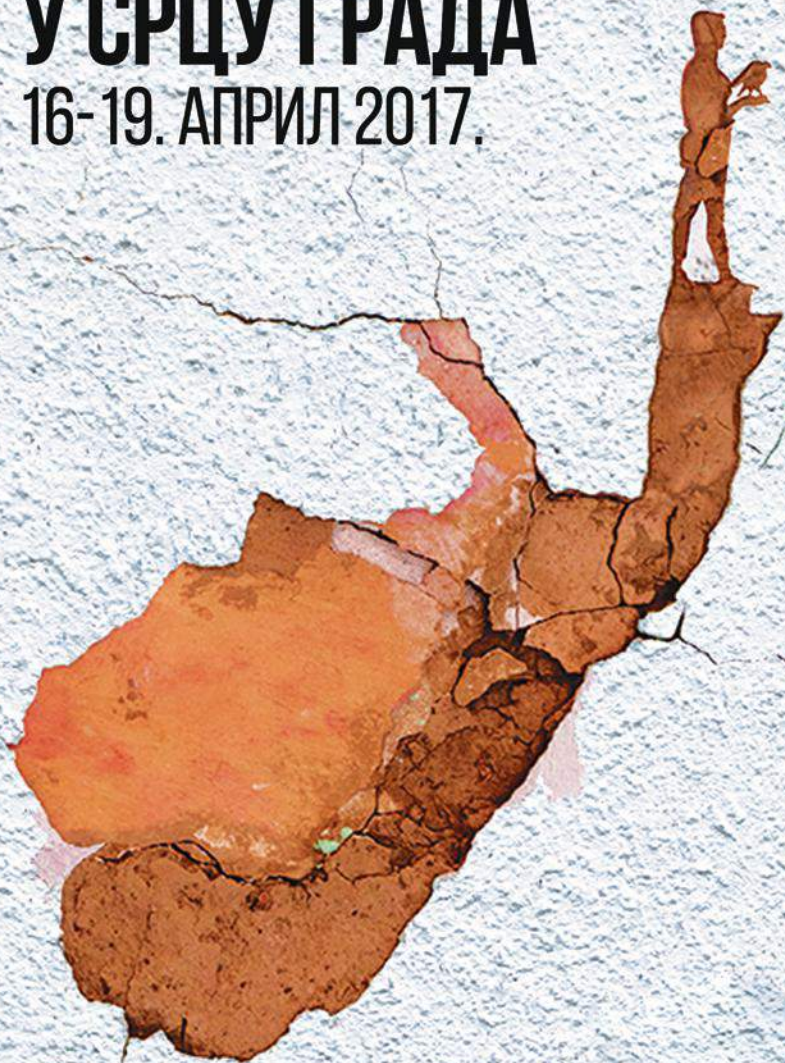

У СРЦУ ГРАДА

16-19. АПРИЛ 2017.

Драги суграђани, драги гости Београда,

И овог пролећа се радујемо обележавању **Дана Београда**, током којих наш град добија посебну ауру, и постаје још шармантније и лепше место за живот.

Дани Београда, 16. по реду, прилика су да славимо наш град, да се сетимо наше славне историје и предака, да уживамо у културним, уметничким и образовним манифестацијама, да ширимо дух толеранције и пријатељства.

Београд је град великог, отвореног срца, пријатељски настројен према свима. Град у који, када једном дођете, увек желите да се вратите. Град који се не заборавља јер има „оно нешто“. А то „нешто“ посебно долази до изражаја током априла - током Дана Београда, када сва његова лепота, шарм, посебност и гостопримство додатно испуне градске улице и сваки његов кутак.

Зато смо у обавези да на достојан начин обележимо **Дане Београда**, и да још једном покажемо шта је то што наш град чини јединственим местом на планети.

Свим суграђанима и гостима нашег града желим срећне **Дане Београда**, и позивам их да уживају у бројним бесплатним културно-забавним садржајима које смо припремили.

**Добро нам дошли,
Синиша Мали
градоначелник Београда**

Увод

Први и Други српски устанак (1804–1813, 1815) означили су почетак обнове српске државности, која је кроз читав XIX век неуморно подржавана истрајном борбом и на дипломатском пољу.

Султан Махмуд II је 15. августа 1830. издао хатишериф којим је Србија постала аутономна кнежевина у оквиру Османског царства.

Предвиђено је да Турци напусте Србију, изузев посада у старим „царским градовима“ (Београду, Шапцу, Смедереву, Ужицу, Соко Граду и Кладову). Хатишериф је 12. децембра свечано прочитан на Ташмајдану, на дан када су Карађорђеви устаници 1806. године освојили београдску варош. Тиме је модерна српска држава, као аутономна кнежевина, обновљена на истом простору на којем се скоро четири века раније угасила Српска деспотовина.

Новим хатишерифом из 1833. године Србији је присједињено шест спорних нахија изван Београдског пашалука, које су биле у њеном саставу за време Првог српског устанка.

Био је то још један велики корак у борби Србије за независност.

Кнез Михаило Обреновић је започео и њену последњу, одлучујућу фазу. Низом закона је ограничио тзв. „Турски устав“ из 1838, што је узнемиравало Порту.

После инцидента на Чукур чесми на Дорђолу 16. јуна 1862, када је турски војник тешко повредио српског дечака, избили су и оружани сукоби. Два дана касније турски гарнизон је започео бомбардовање београдске вароши. Због страха од евентуалног рата, одмах је одржана конференција амбасадора великих сила у Канлици близу Цариграда.

Према њеним одлукама, Турци су у Србији порушили две тврђаве (Ужице и Соко), смањили број војника у осталим гарнизонима, а сво турско становништво које је живело изван тврђава исељено је у року од четири месеца.

Кнез Михаило је наставио дипломатску акцију за ослобођење преосталих градова од Турака. Коначно је у Цариграду 11. априла 1867, од султана Абдул Азиза добио ферман којим му на управу и чување поверава све градове у Србији.

Кнез је свечано дочекан у Београду **16. априла**. Два дана касније, султанов ферман је јавно прочитан на Калемегдану. Последњи београдски мухафиз, Али Риза-паша симболично је кнезу предао кључеве градова. Риза-паша је 24. априла испраћен у Земун, уз плотуне сада већ српских топова са београдске тврђаве. Са њим су се повукли и последњи турски војници. Као знак суверенитета над Србијом, остала је једино турска заставица, која се уз српску вијорила на зидинама.

Данас са поносом прослављамо Дане Београда у знаку **150 година** од овог важног догађаја за наш град, славећи његов добар и космополитски дух.

ЛЕТЊА СЦЕНА НА БЕОГРАДСКОЈ ТВРЂАВИ

16. април

19h

Концерт „Април у Београду“

Учествују:

Душан Свилар, Дубравка Милетић, Леонтина Вукомановић, Филип Жмахер, Владимир Ђурић Ђура, Дејан Цукић, Жарко Данчуо, Нада Павловић, Екстра Нена и оркестар Уроша Ранковића

У случају временских непогода, концерт ће се одржати у Дому омладине Београд

17. април

19h

Концерт Јадранка Јовановић „Пријатељи заувек“

Учествују:

Јадранка Јовановић, Оливер Њего, Гудачки оркестар “Београдски солисти”

Диригент:

Војкан Борисављевић

У случају временских непогода, концерт ће се одржати у Народном позоришту.

иза галерије

Природњачког музеја

17. април

12h

Књижевни матине „Песме о Београду“

КПЗ Београда

16. април

19h

Концерт „Ово је Србија“

Учествују:

Марко Николић, Невена Матић, Драгутин Матић, Ана Синицки, Мерима Његомир, Данка Стојиљковић, Раде Јоровић, Чеда Марковић,

Оркестар Министарства одбране

“Станислав Бинички”

Диригент:

мајор Игор Митровић

Српска делегација предвођена кнезом Михаилом у Цариграду

18. април

11h

Савско шеталиште,
Београдска тврђава

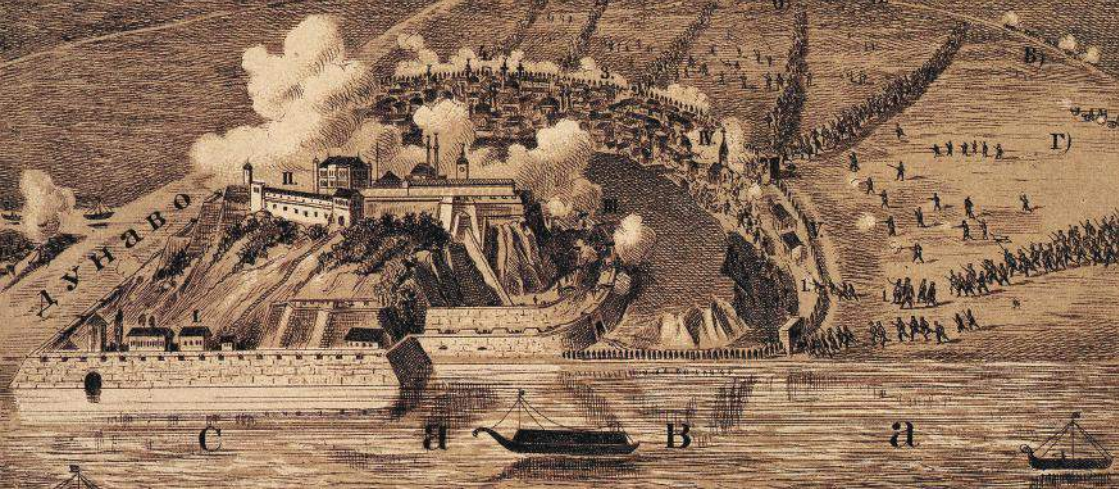
Отварање изложбе **Кључеви Белог града.** **Београд 1867. године**

Поводом јубилеја 150 година од турске предаје кључева града кнезу Михаилу Обреновићу, биће реализована изложба *Кључеви Белог града. Београд 1867. године* која се бави догађајима који су претходили предаји кључева, самом чину предаје и последицама које је овај догађај имао на историју српског народа.

Циљ изложбе *Кључеви Белог града. Београд 1867. године* је да прикаже све фазе борбе за ослобођење и њен коначан резултат, као и то како су српска и европска јавност реаговали у одређеним кључним моментима. У једном сегменту ће бити приказана и стварност живота обичних људи у том времену. Упркос политичким потресима обичан свет је имао сопствену динамику, често представљајући веома успешну контратежу политици.

Изложба је реализована у сарадњи ЈП „Београдска тврђава“ и Музеја града Београда, уз подршку Града Београда, Секретаријата за културу.

Ауторски тим изложбе: **Владимир Томић, виши кустос Музеја града Београда, мр Љубица Ћоровић и Оливера Вучковић.**

Јавна вођења 📅 17. април 🕒 14h, 16h, 18h

Шетња кроз османски, аустријски и српски Београд

Зборно место: **споменик захвалности Француској**
Учествује: **Витез Фест**

Тура је осмишљена као шетња кроз епохе историје тврђаве и града које крију знану а још више непознату прошлост његових житеља. Одвијаће се на Калемегдану и то на шест локација које чине целину посвећену обележавању 150-годишњице предаје кључева градова кнезу Михаилу Обреновићу 1867. године. Публика ће имати прилику да чује причу са мноштвом мање познатих детаља о прошлости турског Београда, потом о времену када су градом управљали Аустријанци, али и о позадини важних догађаја у историји модерне Србије и Београда као њене престонице током 19. века. Осим едукације, шетња ће омогућити Београђанима да стекну увид у то како је Калемегдан, као простор некадашњег попришта сукоба различитих политика и култура, у савремено доба попримио обележје значајног места колективног сећања.

Ауторка програма: **Ана Столић, историчарка**

**Предаја
кључева**

5

**Калемегдан – место
националног сећања**

6

**Карађорђе на
капији града**

3

**Ка српском
Београду**

4

**Калемегдан и Горњи
град – трагови
османског наслеђа**

1

**Аустројски
Београд**

2

током историје празан простор између тераса и јужних преграда
Аустријаци су га назвали Еспланада, као део система одбране
Турци га зову Калемегдан (Кале – град и Мегдан – поље)
Ова терени су до данас невојно службеног употребу
Тек након 1867. по идеји Емилијана Јосифовића
празно поље се претвара у лебдило парко

стратешко утврђење настало ради контроле
важних саобраћајница дуж долина Дунава и Саве
природно правоугаони облик завршетка
Београдског гробана диктирао је изглед и развој
фортификација кроз све историјске епохе
од античког Стјегидиума до данашњег Београда

у току од XVI века
метални саопашаи покривају XVI век
замењене барокичким након великих радова у XVIII веку

спратско утврђење одбране Београда
од Турака 1456. године
Споменик
деспоту Стефану

уточиште одбране Београда
из Првог светског рата

Велики (Римски) бунар
XVIII век дубине 62 метра
Мала барутница

Турско купатило
Планетаријум

Победник
символ Београда
рад Ивана Мештровића

Београдски град
утичући на развој града

Западно подграђе
формирано и утврђено у XIV веку
у време краља Милутина
шарења града на реци и блисташту

Водена (Сава, Су) капија 1
остаци нокадашње бароичне капије

Ратно пристаниште
покадија средњовековног Београда
данас само у траговима

Бастيون Светог Јакова
грађевина из XVIII века

Споменик
деспоту Стефану

Споменик
деспоту Стефану

Споменик
деспоту Стефану

Споменик
деспоту Стефану

Споменик
деспоту Стефану

Споменик
деспоту Стефану

Споменик
деспоту Стефану

Споменик
деспоту Стефану

Споменик
деспоту Стефану

Споменик
деспоту Стефану

Споменик
деспоту Стефану

Споменик
деспоту Стефану

Споменик
деспоту Стефану

Споменик
деспоту Стефану

Споменик
деспоту Стефану

Споменик
деспоту Стефану

Споменик
деспоту Стефану

Споменик
деспоту Стефану

Споменик
деспоту Стефану

Споменик
деспоту Стефану

Споменик
деспоту Стефану

Споменик
деспоту Стефану

Споменик
деспоту Стефану

Споменик
деспоту Стефану

Споменик
деспоту Стефану

Споменик
деспоту Стефану

Споменик
деспоту Стефану

Калемегдан и Горњи град – трагови османског наслеђа

Зборно место: **Турбе Дамад Али-паше, Горњи град**
Води: **Александар Јаковљевић, историчар, османиста**

Убрзо по освајању Београда 1521. године, Турци су утврђеном граду на ушћу двеју река Саве и Дунава, наменили улогу коју је увек имао током своје дуге, разноврсне и богате историје.

Поред војно-административне функције, Београд је убрзо израстао у значајно привредно и културно средиште Османског царства. Све до краја владавине, Турци су Београду посвећивали посебну пажњу и сматрали су га својим највећим утврђењем на северној граници према остатку Европе. Услед бројних ратова који су се у прошлости водили око Београда, великих разарања која су их пратила, иако изнова обнављан и утврђиван, Горњи град је сачувао, тек, мање трагове материјалних остатака као споменике минулих времена и епоха. О некадашњем Београду, током периода османске власти која је, уз мање или веће прекиде, трајала све до 1867. године, пружају нам сведочанства споменици попут Чесме Мехмед-паше Соколовића, Дефтердарове капије, или Турбе Дамад Али-паше. Уједно, говоре нам о епохи током које је Београд, у својој разноликости, имао доминантан исламско-оријентални карактер.

Аустријски Београд

Зборно место: **Горњи град, бедем изнад Дефтердарове капије**
Води: **Јелена Илић, историчарка**

Београд је у неколико наврата био под влашћу Хабзбуршке монархије. Аустријске војсковође су га заузиле три пута – 1688, 1717. и 1789, али се аустријска власт у њему одржала само у једном краћем периоду – између 1717. и 1739. године. Београд је током те две деценије био седиште Краљевине Србије као дела моћног царства. Иако аустријска управа у Београду и Србији није била дугог века, њено улагање у београдску тврђаву било је веома опсежно. Трагови те изградње сачувани су до данас у тешко видљивим слојевима фортификације, али и на два видна и симболична места – у тврђавским капијама изграђеним у барокном стилу – доњоградској Капији Карла VI и горњоградској Капији Леополда I.

Карађорђе на капији града

Зборно место: **Спољна Стамбол капија**

Води: **Милић Милићевић, историчар**

У колективном памћењу улазак српске устаничке војске у тврђаву на Горњем граду представљао је врхунац победе у Првом српском устанку. Заузеће Београда после неколико векова османске управе имало је велики стратешки, политички, али и симболички значај. Напад на Београд започео је крајем новембра 1806. године. Велика борба вођена је целу ноћ и одреди српске војске успели су да запоседну варош, али не и тврђаву у којој су се сакупиле поражене турске снаге. После месец дана преговора Карађорђе се са устаницима коначно нашао у срцу некадашњег упоришта османске власти на Горњем граду. Дуго се веровало да је до њега стигао кроз тзв. Карађорђеву капију. Данас се зна да су вожд и војска прошли главним путем, кроз спољну Стамбол капију. Иако устаничка власт у Београду није дуго трајала (до 1813) српска управа над Београдом имала је велики политички, друштвени и културни значај за будуће догађаје.

Ка српском Београду

Зборно место: **Велико степениште**

Води: **Нино Делић, историчар**

Западна - савска страна београдског утврђења и некадашње унутрашње вароши (од Великог Калемегдана до Саборне цркве), симболизује вишевековни однос између тврђаве и града, властодержаца и народа. Високи бедеми, дубоки шанчеви и многобројне капије које су саградили Аустријанци и Турци, бранили су тврђаву не само од страног непријатеља, већ и од грађана српског дела Београда – предграђа званог Савамала. У 19. веку српски део унутрашње вароши и предграђа добијају ново рухо а бедеми све више губе на значају у поступку интеграције града у једну целину. Предаја тврђаве 1867. године представља граничник којим је запечаћено уједињење тврђаве са градом, под јединственом, српском влашћу.

Предаја кључева

Зборно место:

спомен обележје Предаја кључева градова 1867. године

Води: **Радомир Поповић, историчар**

Симболична предаја кључева османских утврђења у Београду, Шапцу, Смедереву и Кладову кнезу Михаилу 6/18. априла 1867. године највећи је успех спољне политике кнеза Михаила. Тим догађајем заокружена су два паралелна историјска процеса.

Дуготрајнији, започет устаничким ослобођењем Београда 1806/ 1807. године, током којег је османска власт после шездесет година изгубила последње полуге своје управе у Србији. У оном краћем, који је почео убиством српског дечака на Чукур-чесми и потоњим турским бомбардовањем Београда 1862. године, Србија је постигла важну дипломатску победу. Уместо војника једини видљиви знак османског суверенитета у Србији од средине априла 1867. године остала је османска застава на Калемегдану. Место предаје кључева постало је зато важан топос колективног сећања српског народа.

Калемегдан – место националног сећања

Зборно место: **фонтана „Рибар“, Велики Калемегдан**

Води: **Александра Вулетић, историчарка**

Осим места богатог историјским наслеђем из старијих епоха, Калемегдан крајем 19. и почетком 20. века постаје и место националног сећања. На њему почињу да се подижу бисте заслужним људима из српске историје и културе, меморијали посвећени знаменитим догађајима из српске прошлости, као и уметничка дела која одражавају дух новог времена. Процес „изградње“ националног сећања на Калемегдану одвијао се током читавог 20. века, а настављен је и у 21. столећу. Сваки споменик представља не само покушај чувања од заборава људи и догађаја које овековечује, већ сведочи и о духу времена у којем је настао.

17. април

20h

Задужбине Илије М. Колараца

Девети велики Васкршњи концерт

18. април

10h

Спомен – обележје Калемегдан, Београдска тврђава

Полагање цвећа и сценска реконструкција

12h

Свечана сала, Скупштине града Београда

Свечана додела Награда града Београда

18h

Главни хол, Дом омладине Београда

Смешне речи - Вече посвећено Душку Радовићу

19h

Библиотека града Београда

Београдски сајам - 1937-1957-2017 - Предавање

14h

Завод за заштиту споменика културе града Београда

Меморијали Првог светског рата на територији града Београда

19h

Позориште „Пуж“

Песме о Београду за најмлађе*

18h

Мало позориште „Душко Радовић“

Позоришна представа „Камени цвет“*

20h

Позориште лутака „Пинокио“

Позоришна представа „Поље пуно бисера“*

20h

БИТЕФ театар

Позоришна представа „Црни“*

19:30h

Позориште на Теразијама

Позоришна представа „Театар на Ђумруку“*

18. и 19. април

12h

Народно позориште у Београду

Обилазак сталне поставке, Музеј Народног позоришта

19. април

10:30h

Београдска тврђава, Зборно место:
плато код споменика „Победник“

Шетња Београдском тврђавом и парком

10-17h

Кнеза Симе Марковића 8, 2638-264

КОНАК КНЕГИЊЕ ЉУБИЦЕ - стална поставка

10-17h

Јелене Ћетковић 5, 3223-126

МУЗЕЈ ЈОВАНА ЦВИЈИЋА - стална поставка

10-17h

Андрићев венац 8, 3238-397

СПОМЕН-МУЗЕЈ ИВЕ АНДРИЋА - стална поставка

10-17h

Бело брдо 17 Винча, 8065-334

АРХЕОЛОШКО НАЛАЗИШТЕ ВИНЧА - стална поставка

10-17h

Краља Милана 21/IV, 3340-176

МУЗЕЈ ПАЈЕ ЈОВАНОВИЋА - стална поставка

10-17h

Узун Миркова 5, 2182-961

ЗБИРКА ИКОНА СЕКУЛИЋ - стална поставка

10-17h

Павла Јуришића Штрума 33

МУЗЕЈ БАЊИЧКОГ ЛОГОРА - стална поставка

16-19. април

10-17h

Педагошки музеј

Михаило Обреновић у збиркама Педагошког музеја - изложба

Цео дан

Библиотека града Београда

Изложба књига Емилијана Јосимовића

10-17h

Узун Миркова 5, 2182-961

МОЈ БЕОГРАД - изложба слика

* Карте се резервишу путем имејла или фејсбук стране Дани Београда 2017. и преузимају се у просторијама Омладинског позоришта ДАДОВ.

МЕЂУНАРОДНИ ДАН ЏЕЗА

Међународни дан џеза, 30. април, званично је 12. априла 2012. признао УНЕСКО на иницијативу једног од највећих музичара 20. века, легендарног џез пијанисте и композитора Хербија Хенкока и те године је први пут обележен у бројним земљама света.

Ове године ће, као наставак прошлогодишње иницијативе Секретаријата за културу града Београда, у оквиру обележавања "Дана Београда 2017", а у сарадњи са Комисијом за УНЕСКО при Министарству иностраних послова Републике Србије, централно бити обележен Међународни дан џеза великим концертном на Тргу Републике, са почетком од 19 часова и концертном у Дому омладине Београд.

Јован Маљковић бенд и Лазар Тошић бенд

30. април

19h

Трг Републике

Јован Маљковић је саксофониста, композитор и аранжер који је већ деценијама присутан на нашој џез сцени. Са до сада објављених једанаест ауторских албума, један је од најплоднијих српских џез аутора.

Лазар Тошић је један од наших најистакнутијих џез бубњара. Двадесет две године био је члан Биг Банд-а РТС. од 1960. до данас сарађивао је са бројним значајним именима домаће и светске џез сцене.

Ирена Благојевић

30. април

21h

Велика сала,
Дом омладине Београд

Ирена Благојевић, истакнута је џез, поп и соул певачица специфичног и препознатљивог стила. Свој опус темељи на традицији класичних џез дива, снажног и упечатљивог гласа, уз свежину модерних мелодија, са примесама поп елемената. Недавно је објавила други албум, под називом "Блистави град", у издању ПГП-РТС-а.

DADOV
Omladinsko
pozorište

Београд
www.beograd.rs

Serbian
National Commission
for the Fight
Against Corruption
Комисија Републике
Србије за сузбијање
корупције

Дом
омладине
Београда

Bife

ЛУК LUKOIL

ФАКУЛТЕТ
ПРИМЕНЛИХ
УМЕТНОСТИ
У БЕОГРАДУ

МУЗЕЈ ГРАДА БЕОГРАДА
MUSEUM OF THE CITY OF BELGRADE

